

A magyarság a nagyvilágban.

I.

A népi összetartozás tudatát nem homályosítják el az országhatárok, sőt a világrészek távolságai sem. A magyar népszétszóródó fiai még talán jobban megőrzik faji érzésüket és nemzeti öntudatukat, mint más népek idegenbe került töredékei. Sőt sokszor az idegen állampolgárság az összetartozásuknak ösztönzőjévé válik.

A népek és nemzetek együttműködésének kialakuló új rendje a népi összetartozást nemzetközi tényezőjévé tette. Mindenütt törekvések indultak, melyek célul tűzték ki az egytől eredt és ugyanazt a kulturát hordozó népek megszervezését politikai határok és földrajzi távolságok fölött. A magyarság az elsők közé tartozott, mely ennek a kérdésnek fontosságát felismerte. Az első lépést ebben az irányban a nagyvilágban szétszórt magyarság számának és elhelyezkedésének megállapítása jelentette.

Ehez a munkához járulunk hozzá, amikor az e téren elért eredményeket az alábbiakban összefoglalni igyekszünk.

II.

Vizsgálódásainkat megkönnyíti a „*Magyarok Világkongresszusának*” munkája, mely 1929. augusztus 22–24. napjain Budapesten folyt. Ennek az uttörő államközi tanácskozásnak eredményeit dr. *Krisztics Sándor* egyetemi tanár, a Magyar Szociográfiai Intézet vezetője gyűjteményesen összefoglalta.¹⁾

---

¹⁾ A mű címe „A Magyarok Világkongresszusának tárgyalásai Budapesten” 1929. augusztus 22–24 (Budapest 1930).

A *Magyarok Világkongresszusán* Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia 3 és félmilliót meghaladó magyarsága nem képviseltette magát. Négy világrészből 361 kiküldött jelent meg. *Európa* 13 államából 217 ki-

Ebben a gyűjteményben jelent meg Kriszticsnek „*A külföldi magyarság szociográfiai nyilvántartása*” című előadása, mely az egyes államok hivatalos adatainak számbavételével és tudományos becslésekkel az egész világon élő magyarok számát *tizenöt millió* lélekre teszi.

Az alábbiakban hasonló módszerekkel mi is kísérletet teszünk a világ magyarságának számszerű kimutatására.

III.

Elsősorban az egyes államok hivatalos statisztikai adatai alapján kimutatható magyarság számát kell csoportosítanunk.

A) Magyar anyanyelvű lakos él, az *európai államok* közül:

Ausztriában	26.474	(1923. márc. 17-iki népszámlálás)
Belgiumban	215	(1920. dec. 31-iki népszámlálás)
Bulgáriában	629	(1920. évi népszámlálás)
Csehszlovákiában	761.823	(1921. febr. 15-iki népszámlálás)
Dániában	150	(1921. febr. 1-i népszámlálás)
Franciaországban	630	(1921. évi népszámlálás)
Hollandiában	546	(1920. dec. 31-iki népszámlálás)
Jugoszláviában	472.409	(1921. jan. 31-iki népszámlálás)
Lengyelországban	247	(1910. évi adat)
Magyarországon	7,147.053	(1928. évvégi kiszámított adat)
Németországban	24.225	(1925. június 16-iki népszámlálás)
Norvégiában	57	(1920. dec. 1-i népszámlálás)
Olaszországban	1.429	(1921. dec. 31-iki népszámlálás)
Romániában	1,307.543	(1927. ápr. 24-iki összeírás)
Svédországban	90	(1920. dec. 31-iki népszámlálás)
Összesen	<u>9,743.520</u>	

B) *Szovjetország európai és ázsiai részeiben* az 1926. december 17-én megtartott népszámlálás 6.300 magyart regisztrál.

küldött és pedig: Angliából 1, Ausztriából 37, Belgiumból 2, Bulgáriából 10, Észtországból 2, Franciaországból 40, Hollandiából 29, Lengyelországból 2, Németországból 58, Olaszországból 24, Svájcban 4, Svédországból 4, és Törökországból 1. *Ázsiából* a Kínai birodalomban élő magyarok képviseletében a 2 mukdeni kiküldött. *Afrikából* az Egyiptomban és Marokkóban élő magyarok részéről 5 kiküldött. *Az Amerikai Egyesült Államok* félmilliónyi magyarságát 128 delegátus képviselte. *Délamerika* magyarjainak képviseletében 8 kiküldött jelent meg. *Ausztrália* magyarjait pedig 1 kiküldött képviselte.

A „*Magyarok Világkongresszusához*” a külföldi magyar egyesületek közül Ausztriában 12, Bulgáriában 3, Franciaországban 23, Hollandiában 6, Németországban 17, Olaszországban 6, Spanyolországban 2, Svájcban 4, Európa északi államaiban (Svédország, Észtország) 5, az Észak Amerikai Egyesült Államokban 51, Délamerikában 24, Kanadában 8, egyéb külföldi államokban 11, (Törökországban 2, Egyiptomban 2, Lengyelországban 2, Angliában 1, Belgiumban 2, Kinában 1, Ausztráliában 1.), összesen tehát 172 magyar egyesület csatlakozott.

C) *Az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában* 1920-ban fogatosított népszámlálás adatai²⁾ az alábbi képet nyújtják az ott élő magyarságról:

a) *Az Amerikai Egyesült Államokban:*

1. Maine	64	27. North Carolina	92
2. New-Hampshire	64	28. South Carolina	69
3. Vermont	388	29. Georgia	334
4. Massachusetts	1.606	30. Florida	397
5. Rhode Island	203	<i>South Atlantic</i>	14.798
6. Connecticut	21.093	31. Kentucky	1.542
<i>New England</i>	23.418	32. Tennessee	505
7. New-York	93.606	33. Alabama	340
8. New-Jersey	59.190	34. Mississippi	59
9. Pennsylvania	79.630	<i>East South Central</i>	2.446
<i>Middle Atlantic</i>	232.426	35. Arkansas	119
10. Ohio	97.962	36. Louisiana	638
11. Indiana	15.357	37. Oklahoma	422
12. Illinois	29.041	38. Texas	1.086
13. Michigan	27.763	<i>West South Central</i>	2.265
14. Wisconsin	7.338	39. Montana	704
<i>East North Central</i>	177.461	40. Idaho	178
15. Minnesota	2.823	41. Wyoming	495
16. Iowa	743	42. Colorado	1.344
17. Missouri	4.414	43. New Mexico	164
18. North Dakota	705	44. Arizona	156
19. South Dakota	501	45. Utah	187
20. Nebraska	853	46. Nevada	52
21. Kansas	499	<i>Mountain</i>	3.280
<i>West North Central</i>	10.538	47. Washington	759
22. Delaware	361	48. Oregon	588
23. Maryland	1.686	49. California	5.559
24. District of Columbia	283	<i>Pacific</i>	6.906
25. Virginia	2.156	<i>Összesen:</i>	473.538
26. West Virginia	9.420		

b) *Kanadában* az 1921. évi népszámlálás 8.738 magyar anyanyelvű lakost talált. Megjegyezzük, hogy ez a népszámlálás csak a 10 éven felüli népességet tartja nyilván. Szakértők, tekintetbevéve a legutóbbi esztendőök nagyarányú bevándorlását, *a kanadai magyarság számát 90 ezerre becsülik.*

A felsoroltakon kívül olyan hivatalos adat – tudomásunk szerint – nincs, mely a magyarság lélekszámáról más

²⁾ Dr. Mozolovszky Sándor: *Honfitársaink az Egyesült Amerikai Államokban és Kanadában* c., a Magyar Statisztikai Szemle 1930. évi 5-ik számában megjelent értékes tanulmánya 5. sz. táblázatának felhasználása alapján.

államban tájékoztatna, összegezve a hivatalos adatokat, a következő eredményt kapjuk a magyarság lélekszámát illetően:

A) a felsorolt 15 európai államban	9,743.520
B) Szovjetországban.....	6.300
C) a) az Amerikai Egyesült Államokban	473.538
b) Kanadában.....	8.738
	10,232.096
összesen:	10,232.096

Vagyis a hivatalos statisztika 10 millió 232 ezer 96 magyart tart nyilván.

IV.

A hivatalos statisztikák egy részével szemben azonban bizonyos fokig kételkedő álláspontra kell helyezkednünk a magyarság lélekszámát illetően. Ez különösen az utódállamok (Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia) hivatalos statisztikai adataira áll.

A Csehszlovákiában 1921. február 15-én megtartott népszámlálás által megállapított 761.823 magyar számban bennefoglaltatik azoknak a magyaroknak a száma is, akik nemcsak a Magyarországtól elcsatolt területen élnek, hanem az egész Cseh köztársaság területén. A Magyarországtól elcsatolt területen 754.774 (20%) magyart mutat ki az 1921. évi cseh népszámlálás, jóllehet az 1910. évi magyar népszámlálás szerint a mai Szlovákia és Ruténia területén 1,070.753 magyar élt.³⁾ A két főlvétel közötti 316 ezer főnyi különbség – ismerve az 1921. évi cseh népszámlálás végrehajtását és a „nemzetiség” tág értelmezését⁴⁾ – kétes értékűvé teszi nemzetiségi adatait. Az 1910. évi magyar népszámlálás adatait véve alapul és 8%-os valóságos szaporodást is figyelembe véve 1921. óta, a Csehszlovák államban élő magyarság lélekszáma ma legkevesebb 1 millió 150 ezer főre tehető.

Jugoszláviában az 1921. évi népszámlálás által megállapított 472.409 főnyi magyar lakosból 398.305 a Magyarországtól elcsatolt területekre, 68.753 Horvát-Szlavonországra s 5.351 a régi Szerbia területére esik.⁵⁾ Az 1910. évi magyar népszámlálás a Magyarországtól Jugoszláviához csatolt területen 471.601 magyart talált, mely a lakosság 30.5%-át

³⁾ Dr. Kovács Alajos: A nyelvismeret, mint a nemzetiségi statisztika ellenőrzője c. tanulmánya. Az 1928. évi Magyar Statisztikai Szemle 146. old. 35. sz. táblázatának adata.

⁴⁾ Az 1921. évi cseh népszámlálás nem az anyanyelvet, hanem a nemzetiséget tudakolta.

⁵⁾ Dr. Kovács Alajos: A Szerb–Horvát–Szlovén állam népszámlálásának nemzetiségi adatai c. tanulmánya a Magyar Statisztikai Szemle 1926. évi IV. évf. 403–424. oldalain.

tette, Horvát-Szlavonországokban pedig 105.948 magyart mutatott ki.⁶⁾ Ezeket az adatokat véve alapul és 1921. óta 8%-os valóságos szaporodást számítva, becslésünk szerint *az S. H. S. állam magyar lakossága megközelíti a 625 ezer lelket.*

Romániában az 1930. év decemberében tartandó népszámlálás lesz hivatva végre fényt deríteni az ott élő magyar nemzeti kisebbség lélekszámára, melyet Karl Braunias⁷⁾ 1,463.573 főre, a német Hickmann Fischer⁸⁾ 1,500.000 főre, a francia Lucien-Brun⁹⁾ pedig 1,880.000 főre tesz. Ezek a számok azonban az 1924. évet megelőző időkből származó különböző statisztikai adatok csoportosításából születtek meg. Az 1920–1930. évek alatt előállott szaporodást tehát egyik sem veszi figyelembe. Magyarországtól Romániához csatolt területek magyar lakosságának számát illetően utalunk könyvünk 2–3. oldalain levő adatainkra. Számukat 1,725.000-re becsüljük. A moldovai magyarságot 110 ezer főre tesszük, a Bukovinában élő magyarok számát az 1910. évi osztrák népszámlálás adatait véve figyelembe, legalább 10 ezer főre becsüljük; a Regátban pedig 80 ezret is meghalad az ott élő magyarok lélekszáma. Nem túlzás tehát, ha *az új román állam területén a magyar kulturközségben élők számát megközelítő pontossággal 1,925.000 főre tesszük*, mely az összlakosság 11.5%-át teszi ki.

Ezek a korrigálások azt eredményezik, hogy Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia hivatalos adatai szerint e három állam területén élő 2,541.875 magyar helyett 3,700.000 magyart kell megállapítanunk. *Ez a megállapítás pedig kb. 1 millió 160 ezer fővel javítja a világ magyarságának számát.*

Délamerika 3 államában, Argentínában, Braziliában és Uruguay-ban 110–120 ezer főre becsüljük a magyarság számát, Egyiptom két városában, Kairóban és Alexandriában egyedül 550 magyar él. Bizonyára még több ezerre tehető a hivatalosan nyilván nem tartott magyarok száma. – Mivel azonban adataink erre nincsenek, számításainkban nem vehetjük figyelembe.

Megállapíthatjuk tehát, hogy *a nagyvilág magyarságának száma megközelítőleg tizenegy és fél milliót tesz ki.*

⁶⁾ Dr. Kovács Alajos id. tanulmányában a Magyar Statisztikai Szemle 418. oldalán közölt 3. sz. táblázat és az 1920. évi magyar népszámlálás IV. köt. 17. old.

⁷⁾ Die Minderheiten in Rumänien c. tanulmánya, 51. oldalán, megjelent a wieni egyetem népkisebbségi statisztikai intézete által kiadott sorozat 3. számának (Statistische Minderheitenrundschaу) 46–80. oldalain, 1925-ben.

⁸⁾ Prof. A. L. Hickmanns Geografisch-Statistischer Universal-Taschenatlas, 1924.

⁹⁾ Le problème des Minorités devant le Droit International. Paris 1923.